

Nazwa rozwiązania:

Spółki Pracownicze – przepis na sukces

Istota rozwiązania:

Istotą projektu „**Spółki pracownicze – przepis na sukces**” jest diagnoza potrzeb i oczekiwań środowisk pracowniczych w zakresie prywatyzacji pracowniczej. W wyniku zastosowania szerokiego wachlarza narzędzi badawczych, takich jak ankiety, wywiady, grupy fokusowe i panele ekspertów określone zostały obszary wiedzy i umiejętności przydatne w działaniach liderom spółek pracowniczych. Mechanizm oddolnych konsultacji w pięciu kluczowych branżach gospodarki doprowadził do przygotowania specjalistycznego poradnika. Został on upowszechniony w nakładzie 10 tys. egzemplarzy, za pośrednictwem sieci wojewódzkich pełnomocników Forum Związków Zawodowych. Ważnym elementem upowszechniania i stymulacji wymiany doświadczeń pomiędzy zarządami spółek pracowniczych jest portal społecznościowy, poświęcony problematyce prywatyzacji pracowniczej.

Produktem projektu jest poradnik, adresowany do załóg prywatyzowanych firm. Zawiera szczegółowy algorytm postępowania grupy inicjatywnej, dążącej do utworzenia spółki pracowniczej. Poradnik określa on metody pozyskania aprobaty i zaufania załóg; warunki ekonomiczne, jakie spełnić musi spółka aby dokonać wykupu firmy oraz opisuje procedury prowadzące do uzyskania finansowania wykupu (montaż finansowy), społeczno-ekonomiczne przesłanki efektywności SP; prawne zasady tworzenia SP, wzory dokumentów prawnych, niezbędnych do rejestracji spółki; zasady budowania strategii marketingowej. Poradnik prezentuje również przykłady dobrych praktyk, oparte na doświadczeniach spółek pracowniczych, które odniosły sukces.

Kto może korzystać z produktu:

Poradnik tak został skonstruowany, aby był przydatny wszystkim odbiorcom w firmach przechodzących procesy restrukturyzacyjne. Przede wszystkim jest to narzędzie skutecznego tworzenia spółek pracowniczych przez organizacje związkowe, które są w gospodarce jedynym podmiotem, dysponującym odpowiednim potencjałem organizacyjnym i politycznym do realizacji projektów w zakresie prywatyzacji pracowniczej. Poradnik pomocny jest również pracodawcom, gdyż pomaga zrozumieć zarządom firm aspiracje własnościowe i partycypacyjne załóg pracowniczych. Stwarza też przesłanki do tworzenia spółek menadżersko-pracowniczych. W przypadku JST poradnik może być wykorzystany w sytuacjach tworzenia nowych firm (tzw. start-up).

Lokalni przedsiębiorcy otrzymują propozycję łączenia swych kapitałów w celu tworzenia większych organizacji biznesowych, przyjmujących formułę spółek pracowniczych. Poradnik spotkał się z zainteresowaniem w branżach nie objętych projektem, takich jak ochrona zdrowia i przemysł zbrojeniowy. Ponieważ rozwiązania zawarte w poradniku mają charakter uniwersalny, mogą z nich korzystać pracownicy w całej gospodarce.

Korzyści z zastosowania:

1. Zalety akcjonariatu pracowniczego:

Większa trwałość miejsc pracy, mniejsza podatność na bankructwo, większa świadomość pracowników, mniej roszczeniowe postawy, poczucie współodpowiedzialności za losy firmy, lepsza jakość pracy, własność skutkująca korzystnie pod względem podatkowym dla polskiego budżetu i siły nabywczej rynku, powinny skłaniać do rozwijania tej formy własności.

Wspieranie budowy różnorodnego rynku to urzeczywistnianie idei demokracji gospodarczej, która może zapewnić obywatelom możliwie szeroki dostęp do własności środków produkcji. W gospodarce rynkowej, w której dochody ludzi pochodzą z pracy i majątku, własność stanowi gwarancję godziwego życia oraz poczucie współgospodarzenia we własnym kraju. Uczy podejmowania rozsądnych decyzji i ponoszenia konsekwencji popełnionych błędów.

- * Społeczeństwo obywatelskie, budowane w Polsce od 1989 r. obejmuje aktywnych zawodowo i społecznie obywateli. Spółdzielczość i akcjonariat pracowniczy, a ostatnio ekonomia społeczna są wielkim obszarem takiej aktywności. Angażują ludzi do podejmowania decyzji, budują więzi społeczne, uczą odpowiedzialności oraz przygotowują ludzi do udziału w demokratycznym systemie funkcjonowania państwa.
- * Upowszechnianie tych zbiorowych form przedsiębiorczości wymagają lepszego zrozumienia ze strony państwa i jego organów. Rozwój przedsiębiorczości pracowniczej i obywatelskiej jest ważną przesłanką realizacji konstytucyjnej zasady społecznej gospodarki rynkowej.

2. Korzyści w aspekcie miejsca i roli społecznej:

generowanie i inspirowanie zespołowych działań ludzi i organizacji: tworzenie SP wymagają pracy oraz wymiany doświadczeń w ramach i między zespołami.

3. Korzyści w aspekcie rynkowych efektów produktu finalnego dla stosujących go podmiotów:

większa konkurencyjność instytucji beneficjenta i podmiotów stosujących jego produkt finalny

4. Korzyści w aspekcie beneficjenta:

upowszechnianie wiedzy o instytucji beneficjenta oraz instytucjach partnerów projektu w ślad za upowszechnieniem i mainstreamingiem jego produktu.

dołączenie beneficjenta do innowacyjnego nurtu organizacji.

po zdobyciu doświadczenia przez beneficjenta zmniejsza się obawa przed naturalnym dla innowacyjności ryzykiem, co może prowadzić do dalszego ubiegania się o wsparcie pomysłów innowacyjnych, także poza PO KL.

5. Korzyści w aspekcie polityki/praktyki:

- • udoskonalenie polityki i praktyki poprzez wprowadzenie do nich nowych rozwiązań: pojawia się szansa lepszego uwzględnienia bieżących potrzeb oraz wprowadzenia rozwiązań prostszych, tańszych, bardziej skutecznych i efektywnych;
- • stworzenie podstaw do wykorzystania skutecznych innowacji na szerszą skalę (zmiana lub nowa legislacja obligująca do stosowania lepszego rozwiązania);
- • wzmocnienie faktycznego wpływu obywateli na polityki i systemy decyzyjne poprzez wprowadzenie oczekiwanych zmian prawnych i systemowych.

6. Korzyści gospodarcze:

Główny element przewagi SP wiąże się z ich elastycznym reagowaniem na wymogi rynku i dynamiczną strategią ekspansji biznesowej. SP częściej podejmują działalność w sektorach gospodarki opartych na wiedzy i wysokich kwalifikacjach pracowników, szybciej tworzą nowe miejsca pracy, stanowiąc w gosp. rynkowej mechanizm upowszechniania postaw właścicielskich oraz partycypacyjnych praktyk zarządczych. Projekt odpowie na takie potrzeby, pozwalając zaadoptować nowoczesne strategie w przedsiębiorstwa restrukturyzowane, gdzie programy rządowe nie oferowały dotąd żadnej formy wsparcia.

Główne bariery w zakresie PP wynikają z uwarunkowań politycznych, instytucjonalnych oraz edukacyjnych. Prywatyzacja była jednym z kluczowych elementów zmiany ustrojowej, a PP - kwestią drugoplanową. Obecnie podkreślany jest potencjał przedsiębiorczości PP, ale nie jest on priorytetem rządu. Do tej pory nie podjęto działań wspierających PP. Działania formalno-prawne, ekonomiczno-finansowe i społeczno-organizacyjne wymagają odpowiedniego poziomu wiedzy i kompetencji osób bezpośrednio zaangażowanych. Projekt wychodzi naprzeciw potrzebom

Własność pracowniczą, jaka powstaje w wyniku tworzenia SP traktujemy jako formę społecznej partycypacji w życiu gospodarczym. Do potrzeb partycypacyjnych zaliczamy: potrzebę podmiotowości, potrzebę przynależności oraz potrzebę współodpowiedzialności za losy określonej wspólnoty. Badania dotyczyły nie tylko spółek pracowniczych, lecz również innych form partycypacji pracowniczej. W kwestii współdziału w zarządzaniu 38% badanych opowiedziało się za radami pracowniczymi wybieranymi bezpośrednio przez pracowników, natomiast 30% za partycypacją wypełnianą wyłącznie przez związki zawodowe.

Jak posługiwać się rozwiązaniem?

1. Poradnik zawiera w pierwszej części tekstu rozdział pt. „Spółka pracownicza – etapy działań założycielskich”, który stanowi swego rodzaju instrukcję obsługi poradnika. Proces prywatyzacji pracowniczej został podzielony na 6 etapów. W opisie poszczególnych etapów zawarte są odniesienia do konkretnych fragmentów poradnika, gdzie dane kwestie zostały szczegółowo omówione.
2. Podmiotami, które będą najczęściej korzystać z poradnika są organizacje związkowe. Wydawcą i popularyzatorem poradnika jest FZZ, co w naturalny sposób prowadzi liderów związkowych do kontaktu ze strukturami organizacyjnymi FZZ. Osoby zainteresowane problematyką spółek pracowniczych uzyskają dostęp do portalu internetowego oraz do sieci Wojewódzkich Pełnomocników ds. Spółek Pracowniczych. Te możliwości komunikacji ze środowiskiem praktyków pozwoli na efektywne posługiwanie się rozwiązaniem.

DODATKOWE INFORMACJE

NAZWA PROJEKTU: Spółki Pracownicze – przepis na sukces

REALIZATOR PROJEKTU: Forum Związków Zawodowych

PARTNER PROJEKTU: Stowarzyszenie Prointegracyjne Europa

KONTAKT:

Biuro Projektu

Forum Związków Zawodowych

Plac Teatralny 4

85-069 Bydgoszcz

nr tel. 52/ 371 83 33

biuro.sp@fzz.org.pl

www.spolkipracownicze.pl